

ÁRA 100 KORONA

VASÁRNAP

**POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest. VI., Ó-utca 10. sz.
Telefonszámok: 42—49; 198—04.

**MEGJELENIK
MINDEN
VASÁRNAP**

Előfizetési árak: Egész évre 3600 K.
Félévre 1800 K. Negyedévre 950 K.
Egyes szám ára ... 100 korona.

Budapest, 1923.

IV. évfolyam, 32. szám.

Vasárnap, augusztus 12.

Hát ti mikor sztrájkoltok?

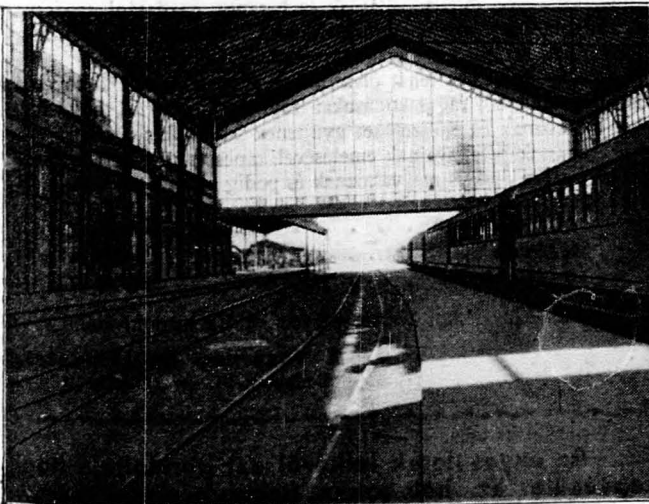
A masinisták és a fűtők sztrájkba léptek s negyvennyolc óráig nem közlekedtek rendesen a vonatok. A vasuti közlekedés nem állt meg egészen, mert a nemzeti munkavédelem derék harcossai helyükbe léptek a törvénszegő masinistáknak. Mindazáltal fölháborította az egész magyar közvéleményt, hogy ép a mozdonyvezetők tettek ilyen forradalmi lépést, akiknek csak pár napja emelte az állam 370—470.000 koronára havi illetményüket. Nagyon jól tette a kormány, hogy a törvénszegőkkel nem állt szóba, mert végre is példát kell egyszer már mutatni, hogy az államhatalom megrontóival alkudni nem lehet.

A fűtők és masinisták sztrájkja letört. A félrevezetett emberek újra munkába álltak. Fegyelmi

eljárás útján felelnek meg gondolatlan lépésükért. De a szigorú büntetést a felbujtók érdemlik meg, akik rendszeres izgatással odáig érlelték a helyzetet, hogy a mozdonyok forradalma bekövetkezett.

A nemzetgyűlésen egymásután mosták a kezüket a politikai csoportok, hogy egyiknek sincs része a sztrájk előidézésében. Mind elítélték a sztrájkot. Nem is vádolunk egy politikust se személy szerint, még pártot se, hogy közvetlen fölbujtó lett a fűtők sztrájkjában. Mégis keressük a főfűtőket, akik ezt a lázban vérgödő nemzetet nem hagyják nyugton s őket — a tekintélyrombolókat, az uszítókat és rágalomhadjáratot iparszerűleg űző kalandorokat — vádoljuk a sztrájk kirobbanásáért.

Nyissa ki mindenki a szemét és lásson. Ebben az országban pár hónap óta tervszerű,

Képek a mozdonyvezetők sztrájkjáról.

Balról: A kihált Nyugati-pályaudvar. — Jobbról: Kihált mozdony.

gonosz bujtogatás folyik, amelynek eredménye, ha el nem fojtják, csak egy lehet: Magyarország utolsó és végleges összeomlása. A kalandorok és bolsevikok más és más színű tógában dolgoznak nekivadulva. Míg a spekulánsok a határon kívül és belül rontják a magyar koronát, az alatt testvéreik az országrontó újságokban ravasz célzatossággal és a sorok közt izgatnak az államrend ellen. Maguk tudják legjobban, hogy a drágulás a korona esése miatt van, amelynek megint a jóvátétel követelése az oka. Még jobban tudják, hogy erről semmiféle magyar kormány nem tehet. De azért az államot és kormányt állítják oda a mit sem sejtő, de elkeseredett közönség elé, hogy az az oka a drágaságnak. Fajtájuk veleszületett szemérmertlenségével nagy fekete betűkkel írják, hogy «az állam megint drágít», pedig a posta, a vasút és az állam általában csak utána kullog a drágulásnak. A sajtó-desperádókkal tartanak egyes politikusok is. Fizetéseket követelnek, de adót nem szavaznak meg, azt szavazza meg más. Ők népszerűek akarnak maradni, csak az idegörlő munkát végző miniszterek járják le magukat.

Lejáratni minden tekintélyt! — ez vált jel-szavóvá. S e cél érdekében megindul az alattomos suttozás, sajtóbéli perfid gyanúsítás és gonosz befeketítés. Gonoszul óvatosak a gyanúsításban, név nélkül, célozgatással és orvul támadnak, hogy bíróság elé ne lehessen vinni őket. Annál mérgeesebb a csipésük, mert az igazgató szerekkel előkészített közönség könnyen hitelt ad az alattomos gyanúsításoknak. A legfelsőbb helytől lefelé mindenkit megsebeznek tetanus tollaikkal ezek a desperádók, hogy fokozatosan megszűnjön minden tekintély. Közben fehér tógában állnak ki a fórumra, hogy ők a népszerű erkölcs-bírák és tisztogatók, míg egymásról le nem rántják a tógát — ezek a forradalmárok.

Elkeseredetten kérdezzük:

— Hát ti mikor sztrájkoltok? Mikor hagytok föl országrontó munkáitokkal? Vagy meddig tűri az államhatalom, hogy bolsevik fegyverekkel tervszerűen mérgezik meg ennek a szegény nemzetnek minden porcikáját?

A keresztény földművelő nép mint egy ember áll az államhatalom mögé, tudjátok meg, s erős frontjával meg fogja azt védeni minden kalandornak és bolsevik orvtámadónak merénylete ellen.

— OLVASÓINKHOZ! —

A **Vasárnap** körülbelül két hete közölte hirovatában, hogy a fővárosi napilapok a rohamosan fokozódó drágaság miatt kénytelenek voltak példányaik árát és előfizetési díjaikat fölemelni. Arra is emlékeztetnek olvasóink, hogy a **Vasárnap** akkor nem csatlakozott az általános emeléshez és továbbra is 50 koronáért árusította egyes számait.

Azóta koronánk nagy mértékben elértéktelenedett és a fővárosi lapvállalatok augusztus hó 5-től kezdve lapjaiknak árát hétköznap 200, vasárnap pedig 250 koronára emelték. A kisebb terjedelmű napilapok — közöttük az «Uj Barázda» is — a főnti időponttól hétköznap 100 és vasárnap 120 koronáért árusítják példányaikat. Főlöszleges volna azonban hangsúlyoznunk, hogy ez a legutóbbi áremelés sem képes a felmerülő óriási költségeket fedezni.

A mai elviselhetetlen és napról-napra hihetetlen mértékben fokozódó drágaságban a **Vasárnap** sem térhet ki továbbra a mérsékelt emelés elől. A **Vasárnap** háromszentdős ملتját áldozatkészség, az olvasókkal szemben való lelkiismeretes figyelem és érdekeiknek minden tekintetben való gondos szemeltartása jellemzi. A drágaság azonban bennünket csakúgy sújt, mint bárki más, sőt sok tekintetben nagyobb mértékben, mert a lapok előállításához szükséges anyagok ára — papír, festék, klisék és a többi — sokszorosan meghaladta az úgynevezett aranyparitást; lapunk ára pedig messzi alatta marad ennek.

Engedjék meg olvasóink, hogy egyszerű számítással éljünk. A devizaközpont augusztus hó 6-iki jegyzése szerint egy húszkoronás arany ára 68.000 papirkoronának felel meg; egy békekorona tehát 3400 papirkoronát ér. Ha már most azt vesszük, hogy békében a **Vasárnap**-hoz hasonló lap egy példányáért 10 fillért kértek — tehát tízszer 34 papirkoronát — akkor a **Vasárnap** egy-egy számát aranyparitás szerint, ma 340 papirkoronáért kellene adnunk. Ezzel szemben ezideig példányonként 50 korona,

ezután pedig egy-egy szám ára 100 korona lesz.

Igy tehát 240 koronával maradunk el az aranyparitás mögött, ami röviden annyit jelent, hogy reáfizetünk.

Az áldozatkészségről azonban továbbra sem mondunk le, mert kulturmunkát végzünk. Meggyőződünk arról, hogy a falusi társadalom számára nélkülözhetetlenek vagyunk és becsületes, igaz, s komoly törekvéseinket olvasóink ragaszkodásukkal, szeretetükkel és kitartásukkal viszonzják. És ha valaki tekintetbe veszi azt, hogy a lapunk megvásárlására fordított összeg havonta csupán 400 koronára rúg, bizonyosan eszébe fog jutni az is, hogy ezért a csekély összegért ma legfeljebb öt darab zsemlyét vagy hat doboz gyufát vásárolhat és ha kedve tartja, egyetlen egyszer villamosra is ülhet. Már pedig fel sem becsülhető annak a sok értékes útbaigazításnak, fölvilágosításnak és hasznos gazdasági tanácsnak értéke, amellyel lapunk minden száma bőségesen szolgál, hogy mástermészetű gazdag anyagunkról ne is szóljunk.

Nagyon kérjük tehát olvasóinkat, hogy tartsanak ki továbbra is mellettünk, sőt ragaszkodásukat toldják meg azzal, hogy hivatket toboroznak és előfizetőket gyűjtenek számunkra.

Lapunk példányainak emelésével kapcsolatban természetesen az előfizetési árak is megváltoznak és pedig aug. 15-től kezdődőleg

negyedévre	950 K
félévre	1800 "
egész évre	3600 "

Mutatványszámot kérésre ingyen küld a kiadóhivatal.

A Vasárnap kiadóhivatala,
Budapest, VI. ker., Ó-utca 10. sz.

Az egyesületek lelkéről azt gondolják, hogy egyesület az, hol sokan fizetnek s egy parancsol — pedig nem ez a dolog veleje; hanem hogy soknak nemcsak vagyoni, hanem lelki tulajdona is egy célelésés végett összesedjen.
Széchenyi.

MI HIR (A POLITIKÁBAN?)

A kormány tagjai rendkívüli minisztertanácson foglalkoztak a földreformnovella és a mezőgazdasági hitel kérdésével. A minisztertanács elfogadta a földmívelésügyi minisztérium előterjesztését a földnovelláról és

a mezőgazdasági hitelről.

Ez az utóbbi előterjesztés a mezőgazdasági hitelértekezleten elhangzott kívánságok figyelembevételével történt és a kormány azt általánosságban magáévá tette, de a részleteket illetően felhatalmazta a pénzügyminisztert, hogy további tárgyalásokat folytasson a földmívelésügyi miniszterrel.

A kormány az állami és vármegyei tisztviselők és alkalmazottak, továbbá a nyugdíjasok, özvegyek és árvák járandóságait újból szabályozta és legutóbb kibocsátott rendeletében megszüntette a különböző címeken járó pótlékokat és segélyeket és ezek helyett az összes járandóságokat fizetés címen állapította meg. Ezeket a fizetéseket a közalkalmazottak július hó 1-től kezdve visszamenőleg kapják. A korona időközben bekövetkezett romlása miatt a minisztertanács a megállapított tisztviselőfizetéseket újabb száz százalékkal emelte fel. Az így megállapított fizetések szerint a legmagasabb havi fizetés 1,040.000 korona, a legalacsonyabb pedig 4400 korona napidíj.

A minisztertanács újból szabályozta

a rokkantak, hadiözvegyek és hadiárvák illetményeit.

A népjóléti miniszter javaslata értelmében a teljesen keresetképtelen százszázalékos rokkantak évi illetményeit altiszteknél 7200 koronáról 720.000 koronára, közlegényeknél pedig 4800 koronáról 480.000 koronára emelték föl. A hadiözvegyek évi járadéka az altiszti özvegyeknél az eddigi 3600 korona helyett 72.000 korona, közlegényi özvegyeknél pedig 2400 helyett 48.000 korona lesz. Az apátlan és anyátlan hadiárvák részére az eddigi 1200 és 960 korona helyett 48.000, illetve 38.400 koronát állapítottak meg. A népjóléti miniszter különben a rokkantak, hadiözvegyek és árvák ügyében az ősszel törvényjavaslatot terjeszt a nemzetgyűlés elé.

*

A nemzetgyűlés folytatta a felhatalmazási törvényjavaslat tárgyalását és az egyes szakaszoknál lényegtelen kérdésekről hosszas vita folyt. A kormány több pótszakaszt nyújtott be, de a nemzetgyűlésen elhangzott felszólalásokban felmerült aggályok eloszlatására a felhatalmazási javaslatához benyújtott összes pótszakaszokat külön törvényjavaslat formájában terjesztette a Ház elé.

A Keresztény Kisgazda-, Földműves- és Polgárpárt legutóbbi értekezletén foglalkozott

a jövedelmi és vagyonadó felemeléséről

szóló törvényjavaslattal. Kállay Tibor pénzügyminiszter kijelentette, hogy hajlandó bizonyos engedményeket tenni és kész a huszonöt százalékos szorzószámot húszszorosra leszállítani, hajlandó azonkívül egész vidékekre kiterjedően, ahol a jövedelmi adó kivétele átlagban véve túl magas volt, új adó-kivetést eszközölni. Hajlandó továbbá a szőlőbirtokra nézve és a házadó tekintetében méltányos engedményeket tenni, mert elismeri, hogy a szőlőből eredő haszon nem áll arányban a szőlő megmunkálásának óriási magasra emelkedő költségeivel, valamint belátja azt is, hogy a háztulajdonból eredő jövedelmek szintén oly elenyészően csekélyek és nem bírják el azt a szorzószámot, amelyet a többi jövedelemre nézve megállapított. Akinek jövedelme tisztán szőlőben vagy házban van, annál a szorzószám nem nyer alkalmazást, tehát annyi adót fizet, mint az 1920. vagy 1921. évben.

A létminimum kérdésében a pénzügyminiszter kimondta, hogy ötszáz aranykoronának megfelelő jövedelem nem kerül adózás alá, de az 1922. és 1923. évben keletkezett új vagyonokat, ha birtokosok 1921-ben még adómentességet élvezett a létminimum alapján, visszamenőleg adóztatják meg.

Az értekezleten számos felszólalás hangzott el. Perlaky György arra kérte a pénzügyminisztert, hogy a legutóbbi időkből felszabadult területeken (Baranya, Bácska, Tisza-Marosköz) az 1922. és 1923. évre történő jövedelmi és vagyonadó befizetését egy évre halassza el, mert itt az adózók tulajdonképpen három évre elmaradt adójukat kénytelenek egyszerre kifizetni. Szijj Bálint azt a kívánságát terjesztette elő, hogy azoknál az adózóknál, kik kivétel nélkül már előre befizették az 1922. és 1923. évre jövedelmi és vagyonadójukat, az általuk befizetett összegeket a megfelelő időben fennálló valutaérték szerint valorizálják. Temesváry Imre kérte a pénzügyminisztert, hogy az 1922. és 1923. évre fizetendő jövedelmi és vagyonadó, a törvénytől eltérően, három részletben legyen fizetendő.

Széchenyi Viktor gróf tetemes kedvezményeket kért az olyan szőlőknél, ahol azok a fő jövedelmi forrást képezik.

Kállay Tibor pénzügyminiszter válaszolt a felszólalásokra és bejelentette, hogy a szőlőknek nem csupán ott, ahol kizárólag a szőlő képezi a jövedelem fő részét, hanem ahol jelentéktlenebb részét teszi ki, hivatalból fogják tekintetbe venni a jövedelem csökkenését. Ugyanezt helyezi kiállításba a házakból eredő jövedelmeknél is.

A jövedelmi adó részletfizetésére nézve hajlandó a jövedelmi adó első részét szeptemberről novemberre áthelyezni, de mindenesetre köveleli az egész adó befizetését december végéig. Azok részére, akik 1923. június 30-ig előre befizették az 1922. évi jövedelmi adót, a befizetési összeg kétszeres, azok részére pedig, akik 1923-ra befizették, ezen határidő alatt háromszoros legyen.

A bortermelési adót hajlandó teljes egészében elengedni

Értekezlet a szőlősgazdák érdekében.

A szőlőtermelés helyzetének javítása ügyében a szőlő-érdekek képviselői értekezletre gyűltek össze. Héjy Imre ismertette a szőlősgazdák rendkívül súlyos anyagi helyzetét, majd beható vita után a következőkben állapodtak meg.

Az egybegyűlt képviselők kérték a kormánytól a búzaadónak legalább ötvenszázalékos csökkentését a szőlőtermelőknél, a luxusadó értékhatárának ezer koronára való felemelését és azon túl a mindenkori korona értékéhez való igazodását, a bortermelési adó eltörlését, a jövedelmi és vagyonadó tervbevetett többszörözésének elejtését, szőlők felújítására alkalmas állami oltványtelepek létesítését, a borkivitel hathatós szorgalmazását és e célból a külföldön állami áru-raktárak felállítását és végül a borászati törvényjavaslat sürgős letárgyalását.

*

Gömbös Gyula három társával együtt kilépett a kisgazdapártból. Ez a kilépés alig változtat a mai erőviszonyokon és csak az a jelentősége, hogy a kisgazdapárt kebelében egy idő óta vajudó ellentéteket sikerült tisztázni.

A ceglédi választókerületben megtartott választáson Haller István helyére, aki ceglédi mandátumáról lemondott, Lendvai Istvánt választották meg pártönkivüli keresztény programmal.

TANÁCSADÓ

Kérdés. Testvérem elhalt, családja nem maradt. Az apáról örökölt földet kik öröklik? (T. T.) — **Felelet.** Ha az örökösök végrendeletet hagytak hátra, akkor a végrendeletben megnevezett örökösök, ha pedig nincs végrendelet, akkor a legközelebbi rokonok abból az ágból, amelytől a vagyon származott.

Kérdés. A Nap című újság megjelenik-e? (Sz. E. Bogyszló.) — **Felelet.** 1921-ben megszűnt.

Kérdés. Tessék közölni velem a népjóléti és az igazságügyminiszter úr címét. (T. J. Felsőgalla.) — **Felelet.** Vass József népjóléti miniszter hivatala IV., Eskü-tér, Nagy Emil igazságügyminiszter hivatala V., Markó-u. 16. szám alatt van. A nagyméltóságú címzés jár a minisztereknek és megszólításuk: „Kegyelmes Urunk”.

Üzenet a könyvrendelőknek: (Tóth B. S.) Falusi levelek 520 K. (K. F. Soltvadkert.) Közölje, hogy a hadapródiskola milyen könyveire van szüksége. (B. M. Tiszaszőlős.) A bútorok politurózását ismertető könyv ára 2100 K. Mintalapok kaphatók a Budapest, VII., Erzsébet-körút 18. szám alatti könyvkereskedésben.

MEZŐGAZDASÁG

Szükségtakarmányok.

Irta: Anghi Csaba Geyza.

A mai takarmányszűk időkben felvetődik mindinkább annak a szükségessége, hogy állatainkat rendes körülmények között, ha talán nem is megvetett, de mindenesetre kevéssé értékelt takarmánnyal tápláljuk.

Ha a közelben cukorgyár van, akkor sok kevésbé izletes anyag igen kedvelt takarmánnyá változtatható. Ugyanis a cukorgyártás egyik mellékterméke a melász, amelynek cukortartalma néha 40—50% is és így igen alkalmas ízjavító. A szalma, törek, polyva, szárított tengeriszár, bár inséges időkben — sajnos — gyakran egymagukban is főtakarmányul szolgálnak, azonban ha melászt keverünk hozzá, sokkal tápdúsabb takarmányban részesítjük az állatokat. Mindig van alkalom a melász beszerzésére. Akkor aztán, a szecsát egyhármadrész rúpával, burgonyával vagy tökkel keverten etetjük. Nemcsak az említett vízenyős takarmányokat, de az abrakot is jó szecsával keverni, mert így az állat azt jobban megrágja, továbbá a szecska mintegy kényszeríti az abrakot, hogy tovább maradjon a gyomorban, miáltal abból több tápanyagot képes a szervezet céljaira fordítani.

A szalma egymagában növendékállatnak és tehének nem való, mert hiszen pl. egy 500 kg.-os tehén napi tápsükségletét körülbelül 80 kg. szalmában tudná megkapni, holott 18—20 kg.-nál többet nem tud megenni. A sok szalmaetetés eredményeként lehet látni nagyfejű, «szalmahasú», gyenge csontozatú csikókat, borjúkat. A szalmák között legjobb az árpaszalma, utána jön a zab-, búza- s legértéktelebb a rozsszalma. A szalma értékét nagyon befolyásolja az is, hogy gyomos volt-e a gabona és mily mértékben, géppel csépelették-e ki vagy nyomták? Előbbi esetben kevesebb, utóbbiban több nem marad a szalma között.

A szalmát, pelyvát, töreket füllesztéssel is kedvezőbbé lehet tenni. Ekkor az állat többet képes belőle megenni és így jobb táplálék is. A füllesztés alkalmával, akár kevertük azt valamivel, akár nem, locsolni kell oly sós vízzel, melyben egy kifejldött állatra 30—40 gr. marhasó oldottunk fel.

Felhasználható a napraforgótányér is, melynek fehérjertartalma a hüvelyesek szalmájával körülbelül egyenlő értékű. Ezt is fülleszteni kell. Szintúgy feleltethető a ferges gyümölcs is. Marhának lehet adni nyersen, ha disznó kapja, főzve adjuk neki.

A rostálásnál visszamaradt gyommagvakat is feltakarmányozhatjuk. A rostaaljat alkotó gyommagvak közül a konkoly, a vadbükköny, lencse, repce, pástortáska, útifű, rozsnak magvai a legértékesebbek, azonban darálás nélkül odaadni az állatnak nem szabad, mert ezek nagy mértékben ellentállanak a gyomor emésztő nedveinek és a trágya útján megint a földre kerülnek. Pl. lóval etettek gyommagvakat s az ürülékben találtakat ökörrrel, utána disznóval tették fel s az ürülékben még mindig találtak ép szemeket, sőt sok olyant is, amelyek ki is csirázott!

Ott, ahol nehéz a sarjút, lucernát ősszel megszáritani, továbbá ahol a takarmány sáros, békarokkás, célszerű a barnaszénakészítés. A tapasztalás azt mutatja, hogy míg a nedves helyeken termő ú. n. savanyú füveket a marha nem szívesen eszi, addig ezek barnaszénának elkészítve, kellemes szagú, jóízű takarmányul szolgálnak.

A bevermelt tengeri- és pohánkaszár is igen jó takarmány. Utóbbit még nagyon kevesen ismerik s a pohánkaszárat eddig csak alomnak használták vagy elégették. Pedig a vermelt pohánkaszár csak negyedrésszel tartalmaz kevesebb tápanyagot, mint a frissen vermelt csalamádé!

Hegey vidékeken, ahol sok a tölgy- és bükkmakk, ez is jó takarmánynak. A nyugati államokban különösen a tölgymakkot minden állattal etetik. Nálunk csak a

disznó «makkoltatása» ismeretes. A sertést azonban nem lehet tisztán makkal hizlalni, levágás előtt 1—2 hétig szemet is kell adni neki. A sertés sokkal jobban hizik a maktól, ha azt természetes állapotban az erdőn eszi, aminek oka kétségtelenül az, hogy az erdőben sok rovar, gilisztát is talál. Míg a tölgymakkot minden állat eheti tetszésszerinti mennyiségben (nagyon sokat úgy sem esznek belőle, a benne lévő kvercít nevű kesernyős anyag miatt), addig a bükkmakkot lóval és szárárral etetni nem ajánlatos, mert egy fagin nevű mérges anyagot tartalmaz, ami ezeknek az állatoknak ártalmára van. E magvaknak nagy olajtartalma miatt a sertés lágy zsirt kap.

Szőlőtermő helyeken a fiatal szőlőhajtásokat is feleltetik sertéssel, marhával. Minthogy azonban a szőlőkacs savakban igen gazdag s így hashajtó hatása van, csak kis mennyiségben etethető.

Vadgesztenye kevés vidéken terem annyi, hogy azt számottevő mennyiségben lehessen felhasználni. Vannak benne keserű anyagok, melyek miatt a juhon kívül kevés állat szereti, azonban a kesertelenítettel minden állat szívesen veszi. A kesertelenítés abból áll, hogy durva darává őrölve 2—3 napig áztatjuk. A kesertelenítés csak akkor fizeti ki magát, ha elegendő mennyiségben rendelkezünk takarmányozás céljaira vadgesztenyével. A krumpli szára csak szárítva vagy besavanyítva használható takarmányul, mert ez is tartalmaz mérgező anyagot. Az acax-, tarack-, szeder és akáclevél vagy fiatal nád is feleltethető. Ezek között a fiatal nád a legtáplálób, de csak míg fiatal, ezért már korán le kell kaszálni s esetleg szénává szárítható. Jobb azonban savanyítani. Szénává szárítva szecskaóttan etetendő.

A spárgarozsda.

Irta: S. K. dr.

Némely vidéken a spárga vagy nyúlárnyék (*Asparagus officinalis*) telepeinek a hozama a rendesnél jóval kevesebb, minek az oka az, hogy a zöld részek nem fejlődve kellőképpen, e miatt táplálkozási tevékenységük fogyatékos. A zöld részek tudvalevően a növények táplálkozásának lényeges szervei; érthető tehát, hogy azoknak időelőtti elhalása — a spárgasípok huzamos lenyészése folytán amúgyis megrövidített tenyészeti időszaka miatt — károsodást jelent a növényre nézve. E körülmény folytán a következő évben a spárgasípok mennyisége és minősége csökken, a sarjak ugyanis nem képesek olyan erőteljesen kifejlődni és az egész spárgatelep korábban merül ki, mint rendes — természetes — tenyészeti viszonyok között. Ehhez járul még az is, hogy rendszerint megjelenő betegségek is van e növénynek, amely annak satnyulását és korai elhalását még inkább siettetik, ez tudniillik a spárgarozsda, amely a spárgatenyésztés legveszedelmesebb betegsége gyanánt szerepel.

Tünetek. A spárgarozsda sok évtized óta ismeretes betegség, amely arról ismerhető fel, hogy az idősebb és a fiatalabb száron és hajlásokon apró barnáspiros, egy vagy több mm. nagyságú, kerek vagy hosszúkas, egyenként vagy csoportosan elhelyezkedő, a növényeken lazán tapadó poros kiemelkedések jelennek meg, amelyek az idő folyamán mindinkább sötétebb színt öltenek és végül fekete színű, kiemelkedő, kéregszerűen tapadó tömegekké változnak (1. ábra). A világosabb foltocskák nemsokára a hajtások megjelenése után mutatkoznak, még pedig rendszerint az egy- és kétéves növényeken, ahonnan az idősebbekre és a spárgasípok nyészése miatt a későbbben kizöldülőkre mennek át. A zöld részek a fertőzött helyeken mindinkább elvesztik rendes színüket, végül pedig egészen elsárgulnak, amiről már messziről különböznek az egészséges növényektől. Az áttelelő gombának legelső nyomait (2. ábra) a fiatal sarjakon találjuk sárga foltokon, sárga csészikék (alakjában), amelyeknek accidiosporáiból (3. ábra) lesz a gombának uredospórás ivadéka.

A betegség oka. Az említett, kezdetben világosabb, később megsötétedő, a spárganövényen megjelenő foltocskák, amelyek a spárga-rozsdát (*Puccinia asparagi*) jellemzik, ezen

elősködő gomba spóráitól valók. Ezek a növény felületén fejlődnek, a sejtek között növekedő szintelen, harántfalas gombafonalakból (micélium). Előbb keletkeznek a barnapiros nyári (uredo-) spórák (4. ábra). Erősebb nagyítással ezek kerekék vagy némiképpen tojásalakúak, átlagosan 0.023 mm. hosszúak és 0.022 mm. szélesek, vékonyfalúak. Ez a neme a spóráknak az, amely a tavasz és a nyár folyamán a gombának a gyors szaporodását, tehát a rozsdabetegség terjedését okozza; ezek a spórák nedves növényfelületen azonnal csiráznak, miért is egészséges spárganövényekre kerülve, csakhamar új beteg helyeket létesítenek.

Eme világosabb spórákkal ellentétben a később keletkező sötétebbek a gomba áttelelésére vannak hivatva. Ugyanaz a gombafonalzat (micélium) t. i., amely eleinte a világosabb színű nyári spórákat létesítette, ezekkel felhagy és létrehozza a sötétebb színű, két-sejtű téli (teleuto) spórákat. Ezek is — mint amazok — nagy mennyiségben, csomószerűen csoportosulnak, amelyek szabad szemmel fekete kérges bevonatokhoz hasonlítanak. Minden ilyen spóra — erősebb nagyítással nézve — bunkóalakú, átlagosan 0.04 mm. széles, két egymás felett fekvő sejt alkotja, amelyeket sima, vastag, sötétbarna fal vesz körül (5. ábra). A téli spóra tetején boltozatos, olykor kissé megnyúlt, ellenkező végén szintelen nyelet láthatunk, amely a micéliummal függ össze. Ezek a spórák csirázási képességüket a következő tavaszig tartják meg, ami tavaszkor még az öreg (tavalyi) szárazon indul meg. Ilyen módon vétetik át ez a betegség az egyik évről a másikra és legelőbb létrehozza tavaszkor a már fentebb említett fiatal sarjak tövi részein az accidium-telepeket (2. ábra). E rozsdagombának tehát 3 ivadéka van, amelyek mindegyike károsítja a spárganövényt.

Védekezés. 1. A spárgaszárakat a tövi részükön a tél bekövetkezése előtt le kell vágni és eltűzteni.

2. A száraz megsemmisítése után az időközben lehullott téli spórák eltüntetésére céljából a talaj ásónyomni mélyen aláforgatandó.

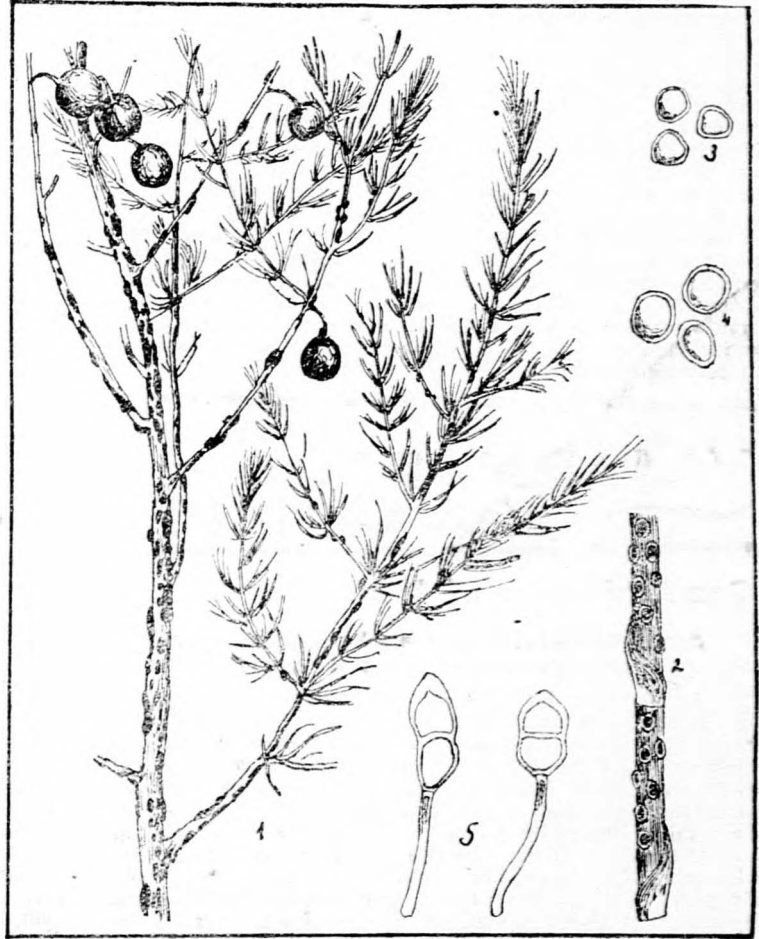
3. Tavaszkor, amikor a spárgahajtásokon a levelek még nem bontakoztak ki, a spárganövényeket 1/2-százalékos bordói lével (meszes rézgálickeverék) meg kell permetezni, két hét múlva pedig 1-százalékos bordói lével a permetezést meg kell ismételni.

4. Nem szabad a fertőzött spárgatelepről való növényhulladékot alomnak használni és a trágya közé keverni, nehogy a kihordott trágya révén újabb fertőzések történhessenek.

Célszerű sertéstakarmányozás. A német birtokosok egy tekintélyes része Berlin közelében egy 130 holdas gazdaságot tart fenn tisztán azért, hogy ott a legjobb sertéstenyésztési és takarmányozási módszereket megállapítsák. Jelenleg e kísérleti gazdaságban a következő takarmányozást tartják legjobbnak: A vemhes kocák nyáron tisztán legelőre járnak, télen pedig szेतelt takarmányra és igen fiatalon lekaszált lucerna szecskázott szénájával takarmányoztatnak. A szoptatás alatt a kocák — 8 malac szoptatása esetén — 25 kg. abrakkeveréket kapnak. Ha a malacok száma 2-vel több, akkor még 1/4 kg-al megtoldják, ha pedig 2-vel, 4-el kevesebb, akkor 1/4, illetőleg 1/2 kg-al kevesbitik a 25 kg-os adagot. A szopós malacok abrakot kapnak, 3 hetes koruktól fogva a következő keverékből: 10 kg. árpadara, 10 kg. kukoricadara, 3 kg. rostaal, 2 kg. halliszt, 200 kg. iszapolt kréta. Az elválasztás 10 hetes korban történik. Az elválasztott malacok 1 1/2 hónapig még az előbbi abrakkeverékkel és nyáron lekaszált zöld füvel, télen takarmányrépával táplálkoznak, négyhónapos koruktól fogva nyáron 3/4—1 kg. dara napiadag mellett legelőre járnak, télen pedig apróra vágdalt répát kapnak lóhereszecskával, abraktakarmányul pedig a következő keveréket: 10 kg. árpadara, 5 kg. bab- vagy borsódara.

Pótkávé cukorrépából. A Franck-kávéhoz hasonló pótkávé cukorrépából úgy készültünk, hogy a cukorrépat gondosan megmossuk, meghámozzuk s a belét vékony szeletekre vagdoszuk; a keleteket sütőben, pléhedényben többször megforgatva annyira kiszárítjuk és megpörköljük, hogy törékeny és sötét, kávébarna színű legyen. A szárítás és pörkölés után rögtön mozsárban durvára törjük össze, kávédaráon finomra őröljük meg és pléhdobozba zárjuk. Ha a doboz nem jól zár, akkor könnyen megromlik. Ezért legjobb — jól záró doboz hiányában — mindig frissen készíteni.

A trágyalé értékesítése. A trágyalé jó eredménnyel öntözhető el a repce-, kukorica-, burgonya-, répaföldeken. Kötő hatással van a rét és legelő feljavítására is; a kora tavasszal, esetleg még ősszel kiöntözött trágyalé gyors, buja fejlődést hoz létre. A kapásnövények alá a ganajlé adható kora tavasszal vetés előtt, de kiöntözhető télen is. A kiöntözés után mielőbb alászá-

A spárgarozsda.

tandó a feltalaj, hogy a ganajlé főhatóanyaga, a nitrogén, veszendőbe ne menjen. Ugyanezen okból a kihordásnál és szétöntözésnél is arra kell törekedni, hogy a trágyalé kevés levegővel érintkezze. (Tehát a permetezés szerű öntözéstől tartózkodni kell.) A legelőkre vagy rétekre való öntözés előtt tudvalevőleg a trágyalévet 3—4-szeres mennyiségű vízzel fel kell hígítani.

A gypjas juhok fejése. Míg a racka- és cigájajuhokat főképp tejtermelésükért tartják, addig a merinók (hazai fésűs, húsmarinók stb.) tejtermelése alárendelt jelentőségű és fejésük kevésbé általános. A világháború óta reánk szakadt nagy élelmiszerhiány azonban sok gazdát arra késztet, hogy a bárány leválasztása után gypjűtermelő juhait néhány hónapig fejesse. Így sikerült egy-egy anyától 10—12 liter tejet nyerni. A legtöbben e tejszámot csak a fejési munka ellenértékéül tekintik s így jövedelmező eljárásnak hiszik. Tényleg azonban nem így áll a dolog. A tejtermelés káros befolyását érezteti úgy a gypjűminőségben, mint a mennyiségben. A mai nagy gypjűárak mellett megfontolandó, hogy többet ér-e a 10—12 liter tej, mint a 1/2—1 kg-mal nagyobb tömegű és jobbminőségű gypjű. Szakértői véleménye szerint a merinók fejése a mai gazdasági viszonyok közt nem ajánlatos.

A must feldolgozása. A borfogyasztás csökkenése világszerte érezhető. Ezért a külföldi államokban már régóta foglalkoznak a szőlő termékének más irányú értékesítésével. Szőlőlekvár és aszalt szőlő formájában aránylag csekély mennyiség talál piacot. Itt-ott must alakjában őrzik meg és fogyasztják a hegy levet. Nem kell e célból mást tenni, mint a mustot jól bedugaszolt, parafinnal levegőtől mentesített, erősfalú palackokban két-három ízben felforraltatni, mint ahogy a befőtteket szokás. A meleg elpusztítja a mustban levő erjesztőgombákat, miért is az nem fog borrá erjedni, hanem gondos kezelés mellett — állítólag — 10—15 évig is elraktározható s kellemes, édes italt ad. Még elterjedtebb preparálási módja a mustnak a bepárolás. E célból üstökben, a must feletti légür megkritkításával melegítik és amikor már 50—60°-nál forrának indul a must, belőle kiszállnak a vízgőzök s az üst fenekén maradó szörpsűrűségű anyag tartalmazza a cukrot, az íz- és zamatanyagokat, úgy hogy a közönséges musttól se ízeben, se színében nem különbözik. Olaszországban ilyen befőzött musttal javítják a gyenge minőségű borokat. Befőzött must hozzáadásával készítik a kb. 17—21% szesz- és 4—8% cukortartalmú, Angliában nagyon kedvelt sherryborokat. Spanyolországban a fehér malagaszőlő besűrített mustjával állítják elő a külföldi kivitelre szánt malagaborokat. A befőzött must az ú. n. likörborok vagy mazsolaborok gyártásánál is kezdi az aszalt szőlőt kiszorítani, mert vele a készítési eljárás kényelmesebb. Némely szőlővidéken nem a már kiejertt bornak, hanem a mustnak javítására használják a befőtt mustot s csak az így nyert keveréket viszik az erjesztőhordóba. Ha a bortelemelő már az erjedést besűrített musttal végzi, akkor nem nélkülözheti az erjedésnél a fajtiszta borélesztők alkalmazását, melyek a besűrített mustban is egyenletesen, rövid idő alatt, minden káros mellék-erjedést elnyomva, vezetik a mustnak borrá valóérését. Ez év őszén Magyarországon is megkezdik működésüket nagyobb arányú mustbesűrítőttelepek. Egy-két konzervgyárunk viszont már az idei programjába felvette néhány mustkészítmény előállítását és bevezetését is.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Gazdatársadalmi hírek.

Az OMGE állást foglal a pénzügyminiszter adóvalorizációs javaslatára ellen.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület adó- és pénzügyi bizottsága az elmúlt héten tartott ülésén foglalkozott a pénzügyminiszternek a *jövedelem- és vagyonadó értékarányosítására vonatkozóan a felhatalmazási törvényjavaslatához előterjesztett mód-ító javaslatával*. A bizottság egyhangúlag elfogadta *Mutschenbacher* Emil határozati javaslatát, amelyet megküldöttek a kormány valamennyi tagjának és a nemzetgyűlésnek is. A határozati javaslat szerint az OMGE ellenzi azokat a részleges és rendszer-ellen arányosítási (valorizációs) kísérleteket, amelyek teljesen méltánytalanul egyes gazdasági ágakra *egyoldalú teherbírléssel* rónak. Helyteleníti az OMGE a kormány újabb értékarányosítási kísérletét, amely lényegében a *jövedelem- és vagyonadó elviselhetetlenül nagyarányú emelését* jelenti. Ezt a kormány a felhatalmazási javaslatba foglalta bele, már pedig fontos alkotmányjogi biztosíték, hogy nagy érdekelt jelentő adó- és egyéb törvények külön javaslatban, a nagy nyilvánosság ellenőrzése alatt tárgyalassanak. Az OMGE állást foglal a javaslatban az 1922. évi jövedelem- és vagyonadó kivétele helyett az 1921. évi adókra tervbevetett ötszörös s az 1923. évi adókra névze tervbevetett huszonötösörös szorzószám alkalmazása ellen, mert a *mezőgazdasági üzem költségei a jövedelemnél nagyobb arányban emelkedtek*; továbbá, mert lehetetlenségnek tartja, hogy a pénzügyigazgatás késedelme és mulasztásai miatt bármely gazdasági ág *négy évi jövedelem- és vagyonadóját (1920—1923) egy éven belül legyen kénytelen és tudja leróni*. Az OMGE megállapítása szerint az 1922. évi jövedelem- és vagyonadó legfeljebb *háromszorosát*, az 1923. évi jövedelem- és vagyonadó pedig legfeljebb *ötszörösét teheti* az 1921. évi ugyanilyen adóknak. De még a hármas, illetve ötös szorzószám alkalmazása mellett is okvetlenül figyelembe veendőnek tartja az OMGE az *adózik vagyoni és jövedelmi viszonyai-
ban beállott rendkívüli eltéréásokat*. Levonandónak tartja az 1922. évben élebelépett adóelőleket, vízszabályozási járulékokat és egyéb dologi természetű köztartozásokat és ezek között különösen az 1922. év óta eszközölt búzaföldadófizetést és a vagyonváltásföldök után fizetett búzahaszonbért és földadót.

Kitüntetett gazdák.

A kormányzó a földművelésügyi miniszter előterjesztésére a hazai mezőgazdaság fejlesztése körül szerzett érdemeinek elismeréséül balatoni *Farkas* László babádi földbirtokosnak a magyar királyi gazdasági főtanácsosi címet és ujfalu *Ujfalu* Sándor uradalmi főintézőnek a magyar királyi gazdasági tanácsosi címet adományozta.

A haszonbér nem emelhető, ha terményben állapították meg.

A kormány a mezőgazdasági kishaszonbérletek jogviszonyait még 1921-ben rendeletileg szabályozta. Ez a rendelet lehetővé teszi a korona értékromlása alkalmával a haszonbérek megfelelő emelését. A rendeletnek egy szakasza akként intézkedik, hogy amennyiben az 1921—22. gazdasági évre megállapított haszonbér az emelés ellenére sem felel meg a változott viszonyoknak, akkor a bérbeadónak joga van újabb béremelést követelni. A földtulajdonosok egy része azonban a rendelet említett szakasza alapján akkor is béremelési kérelemmel szokott fordulni a bírósághoz, amikor a haszonbér terményben van megállapítva. Kétségtelen, hogy ez esetben béremelésnek nem lehet helye, mert a pénz értékromlása a tulajdonosnak itt semmi kárt sem okoz, hiszen a termények ára megfelelően igazodik a romló valutához. Minthogy a bírói gyakorlat ebben a kérdésben nem alakult ki egységesen s számos esetben megtörtént, hogy a bíróságok a főt megjelölt alapon előterjesztett béremelési kérelmeket is kedvezően intézték el, a kisbérők körében mozgalom indult meg a haszonbérek megállapítása dolgában kiadott kormányrendelet módosítására. Ez a mozgalom sikerrel járt s a legközelebbi napokban pótrendeletet bocsát ki a földművelésügyi miniszter, mely kimondja, hogy *mindazokban az esetekben, amelyekben a felek a haszonbért terményben állapították meg, haszonbéremelés nem kérhető*.

A váltásbúza augusztus havi ára.

A pénzügyminiszter a mezőgazdasági ingatlanok vagyonszámlájára fejében fizetendő búza árat augusztus hónapra méter-mázsánként 50.000 koronában állapította meg.

A szőlősgazdák jónak tartják a bortörvényjavaslatot.

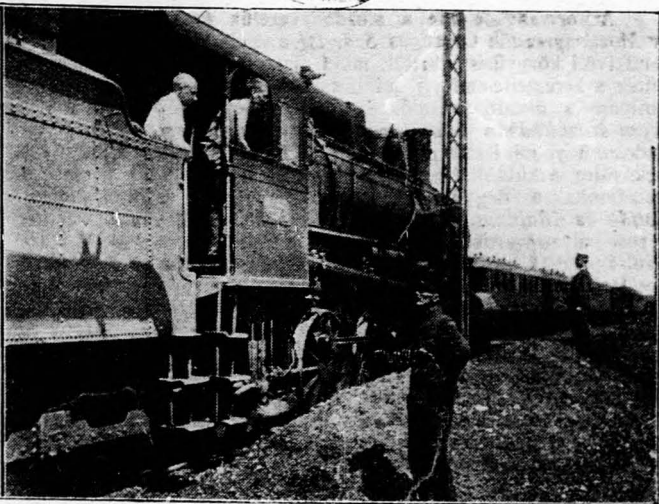
A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete az elmúlt héten foglalkozott az új bortörvényjavaslatl. A szőlősgazdák érdekeltsége köszönettel ismeri el, hogy a javaslat fontos újításokat tartalmaz a borkezelésnél, a borok feljavításánál és szigorítja a büntető határozatokat. Megelégedéssel vették tudomásul a gazdák, hogy a javaslat tekintetbe vette a magyar szőlőtermelés jelenlegi nehéz helyzetét és a külföldi piacokon mutatkozó keresletet. Helyeselték, hogy a javaslat megengedi a boroknak *tiszta borpárlat hozzáadása által való feljavítását*. Helyeselték, hogy a törvény rendezti az úgynevezett konyakipart és hogy ezentúl *magyar konyak* név alatt csakis természetes borlepárlási termékeket lehet eladni. A konyakkérdés szabályozásával a kivitelre alkalmatlan és alacsony szeszartalmú boroktól mentesíti a javaslat a belföldi piacot és *egy régekte virágzó a mezőgazdasággal összefüggő ipar fejlesztését teszi lehetővé*. A szőlősgazdák emlékiratukban kérik a kormányt, hogy a javaslatot mielőbb tárgyalassa le a nemzetgyűléssel.

A tejtermékek kivételének megszüntetésére nincs ok.

A Tejforgalmi Tanács *Steinecker* Ferenc egyetemi tanár elnöklésével az elmúlt héten ülést tartott, melyen a tejtermékek kivételének kérdését tárgyalták. Beható vita után a Tanács megállapította, hogy a *kivétel megszüntetésére ezidő szerint nincsen ok*, mert csak a felesleg kerülne kivételre. Az ülésen *Moussong* Géza, a székesfehérvári tejhivatal igazgatója, ismertette a budapesti tejfelhozatal körülményeit. Szerinte a felhozatal csökkenését az okozza, hogy a mai járákat a nagyközönség nem tudja megfizetni. *Schwicher* Alfréd főigazgató a tej minőségéről tett jelentést s különösképpen a Budapest-környéki *nagymértékű tejhamisításra hívta fel a figyelmet*. Központi kihágási bíróság szervezését ajánlotta, amely egységesen intézkedne a tejhamisítások ügyében.

Új szeszarak.

Az Országos Szeszértékesítő Részvénytársaság a szesz alap-árait további intézkedésig a következőképpen állapította meg: általános szerezre való megdenaturalás céljára szolgáló adómentes szesz hektoliterfokként 1450, ecetgyártáshoz szükséges adómentes szesz 1600, adóköteles ipari szesz 1800 és fogyasztási célokra szolgáló adóköteles szesz 2000 korona.

Képek a mozdonyvezetők sztrájkjáról.

Balról: A munkavédelmi osztag tagjai őrségen a pályaudvarokon. — *Jobból:* Mozdony, melyet főmérnök vezet és mérnök fűt.

Nehézségek a szőlőkvitel körül.

A kormány Ausztriával és Csehországgal hosszabb ideje tárgyalásokat folytatott a *szőlőkvitel* ügyében, sajnos, azonban úgy értesülünk, hogy a tárgyalások eredménytelenül végződtek. A sikertelenség oka az volt, hogy *mindkét állam olyan óriási beviteli illetéket szabott meg, amelyet a magyar szőlő nem bír el.* Az osztrákok *négyezer koronát* kértek beviteli illeték fejében a szőlő kilogrammjá után, de ugyanakkor az olasz szőlőre csak ezer korona beviteli illetéket rónak ki. A kormányra vár tehát az a feladat, hogy közbevesse magát a kiviteli lehetőségek megteremtése érdekében, mert ha ez nem történik, akkor a csemegezőlő bennreked az országban és a must értékesítése is lehetetlenné válik.

Könyv jelenik meg a gyógynövények ismertetéséről.

Előreláthatólag október hó 15-ig megjelenik a szakirodalmunkban eddig nagyon nélkülözött munka, a következő címmel: *«A hazai gyógy- és vegyipari növények ismertetése, különös tekintettel a feldolgozásra és értékesítésre».* A mű szerzője Darvas Ferenc dr., gazdasági tanácsos, a földművelésügyi minisztérium Gyógy- és Iparnövény Forgalmi Irodájának igazgatója, aki a szakember évtizedes működésének tapasztalatai alapján igyekszik a ma már fontos közgazdasági tényezővé kifejlesztett gyógy- és vegyipari növények leírását, feldolgozását és értékesítését olvasóival megismertetni. A mű különösen nélkülözhetetlen a gyógy- és vegyipari növény termelésével, feldolgozásával és értékesítésével foglalkozók részére, de emellett a közgazdász és mindenki, aki a természettudományok iránt érdeklődik, haszonnal forgathatja. A munka előfizetési ára azoknak, kik az előfizetési díjat legkésőbb augusztus hó 15-ig beküldik, 8000 K, bolti ára pedig a mai koronaárfolyam alapul vételével 12.000 K lesz. Megrendelések és az előfizetési díjak a *Herba* kiadóhivatalához (VI., Izabella-u. 71.) küldendők be.

Sertéskvittel Sopronból.

A földművelésügyi miniszter megengedte, hogy az állat-egészségrendőri okokból le nem zárt helyekről felhajtott, legfőképpen nyolcvan kilogrammos egészséges hússertések a *soproni helvadásrról, illetve a soproni közvágóhidról augusztus elsejétől kezdve az érvényben levő kviteli és egyéb illetékek befizetése és szabályszerű kezelése után, élő vagy leölt állapotban vasúton vagy lábon hajtva, illetve kocsin, további intézkedésig engedély nélkül kivihetők.*

Paprika- és uborkasavanylító telepek létesítése.

A *Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara* céljával tűzte ki, hogy a nagykorúsi uborka és a hódmezővásárhelyi kiváló csemegepaprika kedvező értékesítését biztosítsa. Mindkét cikk romlandó lévén, ha annak nyers állapotban való kvitele valamely oknál fogva elakad, nem lesz értékesíthető s óriási károk érik a gazdákat. Ez a helyzet érlelte meg a kamarában azt a gondolatot, hogy ezeket a cikkeket konzerválni kell, mert így biztosan és jobban értékesíthetők. Ebben az ügyben értekezletet is tartottak *Kecskeméten*, amelyen elhatározták a savanyító telepek létesítését.

Burgonyát szabadon lehet a külföldön értékesíteni.

A földművelésügyi miniszter az érdekelt miniszterekkel egyetértően további intézkedésig megengedte az *idei termésű érett burgonya vámkülföldre való engedély nélküli szállítását.*

Amerikába viszik a magyar repcét.

A külföldi piacok igen erősen érdeklődnek most a magyar repce és a biborheremag iránt. Különösen Amerika föllépése volt nagy újság a vevők táborában. Az amerikaiak, akik eddig francia árút vásároltak, azt hangoztatták, hogy a magyar terménypiacon olcsóbb és jobb árúhoz tudnak jutni és a fizetési feltételek is jóval kedvezőbbek, különösen, hogyha dollárral fizetnek. Már eddig nagy kötések történtek és az amerikai vevők hajlandóságot mutatnak arra is, hogy fölvegyék az egész fölösleges készletet. Más külföldi vevők föllépése már eddig is élénk üzletmenetet és ár-emelkedést eredményezett.

A kisántant hozzájárult a magyar zálogjogok felfüggesztéséhez. A kisántant külügyminiszterei *Sinajában* (Románia) értekezletet tartottak, amely főleg az egyes államok baráti viszonyának megerősítését célozta. Foglalkozott az értekezlet a *Magyarországnak nyújtandó külföldi kölcsön ügyével is és hozzájárult a magyar zálogjogok felfüggesztéséhez, de gyakorlati biztosítékokat kíván arra vonatkozóan, hogy a kölcsönt nem fordítják fegyverkezési célokra.* Benes cseh külügyminiszter a határozatot hivatalosan közölte *Bethlen István* gróf miniszterelnökkel. Külföldi köröknek az a véleménye, hogy a *sinajai határozat angol nyomásra jött létre*, mert Benes legutóbbi londoni útja alkalmával határozottan tudomására adták, hogy Csehország csak úgy számíthat angol pénzügyi támogatásra, ha hozzájárul a magyar zálogjogok felfüggesztéséhez. Ugyanilyen értelmű üzenetet kapott Románia is. A kisántant tehát nem ösztönési és nagylelkűségi rohamok szállották meg *Sinajában*, hanem az aggodalom érzése, hogy ők is éhen vesznek, ha Magyarországtól megtagadják a betevő falat biztosítását.

Huszonöt év óta uralkodik *Vilma hollandi királynő.* Vilma hollandi királynő ez év őszén üli koronázásának negyedszázados évfordulóját. Erre az alkalomra a magyar társadalom is készülődik, mert maga is hozzá akar járulni az ünnep melegségéhez és háláját kifejezni a holland nemzet iránt, amely sokezer magyar gyermek nyaralztatásával, nagy összegeket jelentő adományokkal tettett segítségünkre nehéz sorsunkban. A Magyar-Holland Társaság a magyar nemzet hódolata jeléül magyar-holland történelmi vonatkozású üvegfestményt ajánlott fel a királynőnek, aki örömmel fogadta a figyelmet és a festményt a királyi palota szobortermében helyeztette el. Aki az ajándék költségeihez való hozzájárulással akar résztvenni a magyar társadalom hálájában, küldje adományait a Magyar-Holland Társaság főtitkárságának, Budapest, Üllői-út 4., amely a beküldött összeget hirlapilag nyugtázza.

Tizezer márka a berlini *villamosjegy.* A berlini közlekedési bizottság elhatározta, hogy augusztus elsején a berlini közúti vasutakon a jegyek árát 10,000 márkára emeli fel.

A kormány lefőrtte a mozdonyvezetők és fűtők sztrájkját. A Mozdonyvezetők Országos Szövetsége az elmúlt hét csütörtöki rendkívüli közgyűlést tartott, majd tiztagú küldöttséget menesztettek a kereskedelemügyi miniszterhez azzal a kéréssel, hogy a kormány a mozdonyvezetők és fűtők fizetését a békebeli fizetés ötven százalékában állapítsa meg aranyparitásban. Walko kereskedelemügyi miniszter nem adott végleges választ a küldöttségnek, mire a küldöttség tagjai elhagyták a parlament épületét és beszámoltak a közgyűlésnek. A mozdonyvezetők és fűtők kimonodták az általános sztrájkot. Csütörtökön délután az összes fővárosi pályaudvarokon beszüntették a forgalmat és a MÁV igazgatósága csak szükségvonatok beállításával tudta a forgalmat korlátozott mértékben fenntartani. A mozdonyokat mérnökök és műszaki tisztviselők vezették. A rendőrség a sztrájkolókat vezetőit, harmincöt embert őrizetbe vett, akik kijelentették, hogy maguk is helytelenítik a munkások lépését és azt a küldöttséget, amelyet a rendőrség látogatába hozzájuk beengedett, felszólították, hogy a mozdonyvezetők térjenek vissza munkahelyükre. A felszólításnak meglelt az eredménye, mert szombaton reggel a legtöbb üzletvezetőknél munkára jelentkeztek a mozdonyvezetők. A sztrájk egyébként sem volt általános, mert a szegedi, pécsi és miskolci üzletvezetőség területén nem hagyták abba a munkát. A kormány a sztrájk idejére statáriumot rendelt el az egész országban s elejét vette minden zavargásnak. Rendzavarás sehol sem történt. A kormány teljes győzelmet aratott a sztrájkolók felett, amikor minden engedelmény megtagadásával a munka felvételére kényszerítette a mozdonyvezetőket és fűtőket. A legutolsó vasutasztrájk 1904-ben volt.

Vitési ünnepségek. Abony községben az elmúlt vasárnap vitési ünnepély volt, amelyen az abonyi választókerület képviselője, Lévay Mihály címzetes püspök, hívta fel a nagyközönséget a még orosz földön szülő 20.000 magyar fogoly kiszabadítására. Lévay Mihály képviselői tiszteletdíját ajánlotta fel a nemes célra. A püspök példájára számos gazda három-öt métermázsza búzát adományozott a magyar foglyok hazahozatalának céljaira. Július 29-én iktatták felsőbbi Nagy Sándor 105 katasztrális holdas telek felajánlásába vitéz Robogány Ede főhadnagyot, Záborffy Károly tiszthelytest és Róza István tiszthelytest. A megyei hatóságok jelenlétében az ünnepi beszédet vitéz Igmándi Hegyessy Géza törzskapitány mondotta.

Felemelték a hadi rokkantak, özvegyek és árvák illetményeit. Vas József népjóléti miniszter javaslatára, amelyet a minisztertanács már jóváhagyott, a rokkantak, hadiözvegyek és árvák illetményeit a következőképpen rendezik: Teljesen kereséktelen százszázalékos rokkantak évi illetményei: Altisztek 720.000 (régi illetmény 7200), közlegények 480.000 (4500). Hetvenötötől kilencvenkilencig kereséktelen rokkantak: Altisztek 315.000 (6300), közlegények 210.000 (4200). Öventől hetvenöt százalékos kereséktelen rokkantak: Altisztek 108.000 (3600), közlegények 72.000 (2400). Huszonötötől negyvenkilenc százalékos kereséktelen rokkantak: Altisztek 36.000 (1800), közlegények 24.000 (1200). A hadiözvegyek évi járadéka a következő: Altiszti özvegy 72.000 (3600), közlegényi özvegy 48.000 (2400). Az apátlan hadiárva után az özvegy anyának: Altiszti félárva pótlék 14.000 (700), közlegényi félárva pótlék 12.000 (600). Az apátlan és anyátlan hadiárva részére: Altiszti teljes árva 48.000 (1200), közlegényi teljes árva 38.400 (960). Ugyanígyen mértékben emelték fel a felmenő ágbeli rokonok és szülőitlen testvérek részére járó eddigi évi 960 és 1800 korona összeget is. A fenti járulékoknak felemelése természetesen még nem jelenti azt, hogy a rokkantak ügyét véglegesen rendezték. A népjóléti miniszter a rokkantak, hadiözvegyek és árvák ügyét törvényes úton óhajtja rendezni. Erre vonatkozólag törvényjavaslatot dolgozott ki, melyet ősszel a nemzetgyűlés elé terjeszt.

Nagyszabású előkészületek a Falu-Szövetség ötvenedik kiállítására. Az ötvenedik falufejlesztési, népművelési és gazdasági kiállítás augusztus 29-étől szeptember 5-ig Győrött hatalmas méretek között fog lefolyni. A vasútállomás melletti leánygimnázium épületében s a szomszédos városi parkokban négyholdnyi területen kerül bemutatásra a löbbermelés, a célszerű építkezés s a falufejlesztés minden eszköze és módja. A rendezőség lelkesen fáradozott azon, hogy a dunántúli megyék gazdasági, ipari és kulturális élete a kiállításon méltóan legyen képviselve. Minden községben külön bizottságok szerveztek a kiállítókat és a látogató közönséget. Páratlan érdeklődés nyilvánul meg úgy a kiállítás, mint az ezzel kapcsolatos többtermelési kongresszus, löverseny, export-állatvásár, állatdíjazás s a túzótlók, jegyzők, tanítók és keréteszek napja iránt. Bejelentések és kérdésközléseket a győri vármegyeházán működő kiállítási irodához kell intézni.

Engesztelő szentmise a budayári Mátyás-templomban. A budayári koronázó Mátyás-templomban az elmúlt hetek egyikén, mint ismeretes, filmfelvételt rendeztek és istentiszteletet utánoztak. Az illetékes egyházkörök elrendelték ezért, hogy a megszentelt templomban engesztelő miséldozatot tarissanak. Ez a kiengesztelés az elmúlt vasárnap történt meg. Schioppa Lőrinc pápai követ mondotta a csendes misét, amelyen nagyszámban jelentek meg a hívek, valamint az egyházközség különböző hitbuzgalmi egyesületei.

A kormány rendezte a köztisztviselők fizetését. A kormány a korona romlására és az általános drágulásra való tekintettel felemelte a köztisztviselők illetményeit olyan mértékben, hogy ebben a pillanatban a köztisztviselőknek nem lehet okuk panaszra a megélhetést illetően. A kormány rendelete értelmében az első és második osztályba tartozó tisztviselők fizetése 800.000 korona; a harmadik osztályban 420.000; a negyedik osztályban 640.000 és 600.000; az ötödik osztályban 540.000 és 480.000; a hatodik fizetési osztályban 420.000, 390.000 és 360.000; a hetedik fizetési osztályban 340.000, 320.000 és 300.000; a nyolcadik fizetési osztályban 282.000, 264.000 és 246.000; a kilencedik fizetési osztályban 228.000, 216.000 és 214.000; a tizedik fizetési osztályban 193.000, 190.000 és 168.000; végül a tizenegyedik fizetési osztályban 158.000, 142.000 és 132.000 korona fizetést kapnak havonként. A kormány intézkedése általános megnyugvást és megelégedést kellett úgy a kormánypárt, valamint a kisebbségi politikai pártok körében, sőt — ami mindennél fontosabb — a köztisztviselők széles rétegeiben is. A köztisztviselők javadalmazásának megjavításával egyidejűleg a honvédség és csendőrség illetményeit is megjavították.

Harding elnök meghalt. Harding, az Egyesült-Államok elnöke, néhány nap előtt romlott hústól húsmérgezést kapott. Állapotában eleinte javulást állott be, betegsége azonban több tüdőgyulladás járult, ami annyira letörte az elnököt, hogy orvosai állandóan a halálát várták. Hiábavaló volt minden kísérlet életének megmentésére, az elnök csütörtökön este hét órakor meghalt. Családjával beszélgetett s eközben érte a hírtelen halál. Az orvosok azon a véleményen vannak, hogy szélütés érte. Warren Gamaliel Harding huszadik elnöke volt az Egyesült-Államoknak. 1865-ben született, tizenkilencéves korában újságírói pályára lépett és elnökké való megválasztásáig állandó publicisztikai tevékenységet fejtett ki. A szenátusba 1900-ba került be, mint Ohio-állam képviselője. Elnökké, mint emlékeztetés, 1921 március 24-én választották meg. Helyét az új választásokig, Calvin Coolidge, az Egyesült-Államok alelnöke fogja betölteni, aki egyszerű családból származó ügyvéd. Coolidge jól ismeri az európai viszonyokat. Két esztendeje Budapesten is tartózkodott néhány napig. Harding elnök halála váratlanul érte az amerikai politikai világot, annyival is inkább, mert éppen küszöbön állanak a választási mozgalmak, amelyeknek irányát gyökeresen megváltoztatja Harding hírtelen elhunya.

Akiknek Németország helyzete még ma sem elég súlyos. Az elmúlt vasárnap Németország számos városában kommunista felvonulásokat rendeztek. Neuruppinben, Berlin közelében, a kommunisták a drágaság ellen tüntettek, mely után a tömeg öt élelmiszerüzletet kifosztott. Az esti órákban mintegy 3-4000 ember a fogház elé vonult és követelte a politikai foglyok szabadonbocsátását. Minthogy a neuruppini rendőrség a tömeggel szemben tehetetlen volt, Potsdamból kértek rendőri megerősítést. Éjjeltájban a tömeg kísérletet tett, hogy rohammal hatalmába kerítse a fogházépületet. A rendőrség néhány riasztólövés után a támadókra lött. Két ember meghalt, hét súlyosan megsebesült.

Megzavarták a detektívek a siberek szórakozását. Az elmúlt szombaton egy rendőrtanácsos vezetésével húsz detektív utazott le a fővárosból Balatonszabadira, ahonnan este Siófokra mentek át gyalog. Éjjel egy óra felé a detektívek körülvették a sífoki kaszinót, amely a környék sibernyalóinak a kártyabarlangja. A váratlan rajtaütésnek meg is lett az eredménye. A siberek és szeretőik, a férjük nélkül nyaraló bõrziánernék és udvarlók rémült képpel meredtek a törvény embereire. Az első pillanatban senki sem tudta, mit csináljon, majd mindenki menekülni próbált, de hiába. A detektívek négyszázhusz sibert és nőszemélyt igazoltattak le, akik ellen megindult az eljárás. A sokmilliósi pinkapénzt és a még több milliósi téteket a rendőrség természetesen lefoglalta.

Egy millió dollárt nyert egy amerikai hadseregben szolgáló francia. Egy francia őrmester megunva az otthoni szolgálatot, kíváncsoriolt hazájából és beállt zsoldoskatonának az Egyesült-Államok hadseregébe. Egy ízben sorsjegyet vásárolt. A sorsjegyet most kihúzták, még pedig egymillió dollár nyereménnyel. A hírtelenül dúsgazdaggá lett katona természetesen szerette volna visszaköltözni hazájába, hogy ott földet vásároljon. Az amerikai katonai törvény azonban nem ereszti. Még négy esztendőt kell szolgálni az amerikai hadseregben és semminemű pénzzel nem válthatja meg hátralevő szolgálati idejét.

Egy csecsemőt felfaltak az egerek. Egy Zágráb melletti faluban Dostonics Antal és felesége nyolchónapos gyermeküket odahaza hagyták, mialatt ők a földet dolgozták. Röviddel később a szomszédok nyüzörgést hallottak a lakásból, mire behatoltak a szobába. Borzalmas látvány tárult a megrémült emberek elé; a bölcsőben fekvő csecsemő testét teljesen elborították az egerek, amelyek az eleven gyermek husából lakmároztak. Az egerek elriasztása után megállapították, hogy a csecsemőnek kezzeit, füleit, orrát teljesen lerágták az egerek. A szerencsétlen gyermeket kórházba szállították és a szülők ellen megindították az eljárást.

A Petőfi-centennárium záróünnep. A Petőfi-Társaság az országos Balatoni-Társasággal és a Keszthelyi Balatoni-Társasággal július 25-én tartotta meg a Keszthely melletti új majorban a Petőfi-centennárium záróünnepét. A záróünnepély alkalmával leleplezték Szendrey Julia emléktábláját az ottani szülőháznál.

Emelték az általános kereseti adó tételét. A pénzügyminiszter rendeletet adott ki, amellyel megváltoztatja a *szolgálati illetmények után járó általános kereseti adó tételét*. A rendelet szerint a szolgálati és munkabérvizonyból, valamint járadékokból vagy járadékszerű visszatérő szolgáltatásokból származó jövedelem adómentes, ha az hetenként 22.500 koronát nem halad meg. Ha a jövedelem hetenként 22.500 koronát meghalad, akkor heti 25.000 koronától kezdődően a jövedelemnek minden 5000 koronás emelkedése mellett a kereseti adótételek 50 és 3000 korona között váltakoznak. A 100.000 koronás heti jövedelem után és azonfelül 10.000 koronás emelkedések mellett a kereseti adó 3500—15 000 korona, 200.000 koronán felül a jövedelem minden egész vagy megkezdett 10.000 koronája után az adó 7 és fél százalék. Ha a jövedelem havonként 90.000 koronát meghalad, akkor 10 000 koronás jövedelememlkek mellett az adótételek 200 és 12.000 korona között vannak, 300.000 koronán felüli jövedelemnél 800.000 korona havi jövedelemig 20.000 koronás emelkedések mellett az adótételek 13.200—600.000 koronáig terjednek. 800.000 korona havi jövedelemen felül a jövedelem minden egész vagy megkezdett 20.000 koronája után 7 és fél százalék adó fizetendő. Ezek a rendelkezések úgy a heti munkabérekre, mint a havonként esedékes szolgálati illetményekre vagy munkabérekre vonatkozóan július 1-én léptek hatályba.

Forgalomba kerültek a százezer koronások is. Az állami jegyintézet július 30-án bocsátotta közre az új százezer koronás bankjegyeket. Nagyságra és rajzra teljesen azonosak a már ismert ötvenezer koronásokkal, amelyekből csupán színben különböznek. A százezer koronás bankjegyek alapszíne sárgás, keretnyomásuk pedig sötétkék.

Ehenhalt diák. Debrecenben meghalt egy diák, *Karászky István* huszonegyéves orvostanhallgató. A fiatalember nagy nélkülözések között élt, de azért kitartással tanult. Fiatal szervezete azonban nem sokáig bírta a sok nyomorúságot, legyöngült és a folytonos koplalás halálba sorvasztotta. Sajnos, nem ő az egyetlen diák, aki ilyen mostoha sorsban él. Sokszor szótartottuk a diáknép nyomorát és a fiatal orvostanhallgató tragikus halálát olvasva, jusson eszünkbe majd a diákségítő gyűjtések idején is, hogy nem szabad ehhallal prédájául hagyni hazánk jövő nemzedékét, amely most a legnagyobb erőmegfeszítések árán küzd azért, hogy a kultúra ne vesszen ki amúgy is megnyomorgatott hazánkból.

Öngyilkos vak és süketnéma. A fővárosi irtalomházban ápoltak egy siketnéma vakot, névszerint *Binder Klotildot*. A szerencsétlen természetbe beleunt sívárs és szomorú sorsába, leugrott az első emeletről és szörnnyhalt.

Elfogták a budai öreg ékszerész gyilkosait. Hosszas nyomozás után a rendőrség az elmúlt hét csütörtökön végre elfogta Othó Kálmán hetvenkilencéves Anna-utcai meggyilkolt ékszerész gyilkosait. Eleinte a rendőrség azt hitte, hogy az öregember gazdasszonyának egyik ismerőse a gyilkos, akit le is tartóztattak. Az elfogott ember azonban igazolni tudta magát, mire a rendőrség új nyomokon haladva a valódi gyilkosokat is letartóztatta. Szentanuk ugyanis azt közölték a rendőrséggel, hogy két ember állt dolgát a gyilkosság elkövetése idején a ház kapujában. A személyleírás alapján egy detektív végre előállította a főkapitányságra *Dula József* és *Bedő József* állásnéküi magánhivatlanokokat. Beszámoló vallomást tettek. Nem volt pénzük és ki akarták fosztani a magános ékszerész lakását. Othó azonban lármát csapott, mire Bedő a sötét kapualjban, hogy a kiáltozó öregtől megszabaduljanak, eivágtá az ékszerész nyakát. A gyilkosságról Bedő felesége is tudott s ezért a rendőrség őt is letartóztatta.

Húszmillió rubelbe kerül egy levél földadása Oroszországban. Szovjetországban június közepén fölemelték a portódíjakat. Az új postatarifa szerint egy külföldre szóló levél elküldése húszmillió rubelbe fog kerülni.

Aki bombákkal kedveskedik reménytelen szerelmének. Egy *Lewis* nevű *newyorki* asszony gyors egymásutánban három olyan csomagot kapott, amelyek bombát tartalmaztak. A legutolsó bomba egy könyvben volt elrejtve. Amint lapozni kezdte a könyvet, a bomba felrobbant s a robbanás ereje az asszony földhöz vágta. Pár héttel később egy villanykörtét akart becsavarni, de a körte nem világított. Alapos vizsgálat után kiderült, hogy a körteben robbanóanyag van elrejtve. A rendőrség megindította a nyomozást. Az asszony közölte, hogy egy esztendővel ezelőtt kikoszarta egyik kérését. A rendőrség azt hiszi, ez a férfi akart ilyen módon bosszút állni az asszonyon.

Főbelötte magát, azután vízbe ugrott. Fodor János makói erdőmérnök a minap a Maros-hidon főbelötte magát és erejének utolsó megfeszítésével ugyanakkor a vízbe ugrott. A nadrágjába még vastéglát is kötöztött, hogy biztosan elmerüljön. Holttestét néhány nap múlva kifogták.

Drágább lett a gyógyszer. A népjóléti miniszter megengedte, hogy a gyógyszerárakat és munkadíjakat *augusztus havi érvényre* felemléjk, még pedig a május 15-iki emeléshez viszonyítva 650 százalékkal.

A szakácsnő tréfája, amelynek kellemetlen következményei lettek. A debreceni rendőrségen előállították *Nagy Eszter* szakácsnőt, aki *egyik étteremben férjruhában jelent meg*. Nagy Eszter a rendőrségen azt vallotta, hogy csak tréfát akart csinálni, azonban gazdája fiának ruháját engedély nélküli öltötte magára. Miután a személyazonosságát igazolni nem tudta, egy rendőrrel a lakására kísértették Nagy Esztert, ahol kiderült, hogy a férjruhában járó szakácsnő tényleg *csak tréfát akart csinálni*. Igazoltatás után a férjruhás leányt szabadon bocsájtották.

Nagy vasúti szerencsétlenség Németországban. Az elmúlt héten a *németországi Kreiersen* község állomásán a hamburg—müncheni D-vonat valószínűleg a jelzés elnézése miatt belefutott az állomáson álló vonatba. A halottak száma 44, a sebesülteké 34 volt.

Leöltte a feleségét. A főkapitányságon a minap jelentkezett egy *Punkhart Mihály* nevű villamoskalauz és elmondta, hogy *Ujszőny* község határában lelötte a feleségét. A bíróság fölbontotta a házasságukat, amibe nem tudott belenyugodni. Kicsalta az asszonyt a község határába és ott végzett vele. Napokig bujdosott, míg nem a lelkiismereti furdalás a rendőrségre írte. A gyilkos kalauzt letartóztatták.

Kilenc öleb — mint válóok. A kolumbiai törvényszéken igen érdekes válpörrel tárgyaltak nemrégiben. A panasos egy *Destoné* nevű asszony volt, akit kérte a válás kimondását s egyúttal tartásdíjat követelt volt férjétől. Az utóbbi kérést elutasította a törvényszék, arra való hivatkozással, hogy az asszonynak kilenc ölebe van, ezeknek az eltartása pedig azt mutatja, hogy az elvált asszony nem él nehéz anyagi körülmények között. Desto, a volt férj kijelentette, hogy ez a kilenc öleb a válás tulajdonképeni okozója. Az asszony ugyanis csak ezeknek élt, férjét és a háztartását teljesen elhanyagolta.

A visszautasított kérő bosszúja. Egy Danzig melletti faluban lakodalmat ültek. Amikor a lakodalmas nép javában mulatott, a ház kigyulladt. A vendégsereg rémülten menekült, csak a fiatalasszony maradt vissza anyósával, hogy kimentsék a legértékesebb holmit. A ház teteje beszakadt és maga alá temette a két asszonyt. A csendőrség megállapította, hogy a házat egy visszautasított kérő gyújtotta rá a lakodalmas népre.

Ha nem áll jól, vagy nem nő a bajusza, használja a világ-hírű *Amor* bajuszpedrőt.

TRÉFÁK

Biztos következtetés.

Este meghagyja az úr az inasának, hogy reggel öt órakor keltse fel.

Reggel zörget az inas.

— Már öt óra? — kérdi a gazda.

— Gondolom — feleli az inas — mert az óram már *hat órakor megállott!*

A jó óra.

— No, komám, akarsz egy jó órát szerezni magadnak?

— Igen.

— Hát akkor menj el *Soroksárra* — az egy jó órányira van!

Csak előkelően.

Mici: Jaj, mama, te még mindig öltözködöl, hiszen néhány perc múlva indul a vonat. Meglátod, amíg kiérünk az állomásra, a vonat el is megy.

Mama: Ugyan, kérlek, ne idegeskedj. Ez a kapkodás nem illik uri emberekhez. Megtanulhattad volna már, hogy pontosan menni valahová — nem előkelő szokás!

A fizetés.

Dr. Korgógyomor Aladár elmegy a fizetéseért a pénztárhoz. A pénztáros benyúl a kasszába és kiveszi a két új ötvenezrest, a havi járandóságot. Egy óvatlan pillanatban azonban a pénz t kiejti a kezéből. Lenyúl a földre és a következő szavak kíséretében nyújtja át Korgógyomornak:

— Itt van, uram, a *fölemelt* fizetése...

A kardnyelő.

- Hallotta, hogy a Kovács Misi egy halszállkától megfulladt?
- Ejnye, ejnye, aztán mi volt szegény?
- Kardnyelő a cirkuszban.

Ez már aztán udvariasság?

Tömegben két úr egymás mellé kerül. Az egyik szivarjával túlságosan közel jár a másik arcához, mire az megszólal:
— Bocsnát, uram, igazán nem szólnék, de attól tartok, hogy a szememben kiálszik a szivarja...!

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak augusztus hó 5-én.)

Liszt és őrlemények. Nullás liszt 1430, 2-es liszt 1230, 6-os liszt 1030, 7½-es 880 korona kilogrammonként.

Gabonavásár. Tiszavidéki 78 kg.-os búza 76.000—76.500, dunántúli és pestmegyei 75.500—76.000, 76 kg.-os tiszavidéki búza 74.500—75.000, dunántúli és pestmegyei 73.500—73.000, rozs 49.000—50.000, árpa 48.000—51.000, zab 68.000—70.000, tengeri 55.000—56.000, repce 127.000—132.000, korpá 32.000—36.000 korona métermázsánként.

Vágómarhavásár. Ökör, legjobbmínőségű 2500—3000, kivételesen 3200—4500, közép 2000—2500, silányabb 1500—2000, bika, jobbmínőségű 2400—3000, kivételesen 4000—4300 gyöngébb minőségű 1700—2300, bivaly 1000—2000, tehén, jobbmínőségű 2300—2800, kivételesen 3000—4200, gyöngébb minőségű 1600—2200, kicsontozni való marha 1500—1600, növendékmarha 1700—1800 K kilogrammonként elősúlyban.

Sertésvásár. Könnyű sertés 5750—6500, közép 5600—7000, nehéz sertés 6200—7200 K kilogrammonként elősúlyban.

Takarmány. Rétiszéna elsőrendű új 14.400—18.000, másodrendű új 10.650—14.350, harmadrendű csomagolásra 7000—10.600, nádtakarmány, száraz 4000—5000, lucernaszéna 19.000—21.000, zabosbüköny 14.000—18.000, alomszalma 6500—8000, zsupszalma 7500—9000 korona métermázsánként.

Gyapjú. A gyapjúpiacon váratlanul megelénkült a forgalom s úgy a belföldi, mint a külföldi kereskedők újra megkezdtek vásárlásukat. Elsőrendű uradalmi zsírban nyírott 7000 K, másodrendű uradalmi 5000—6000 K, usztatott tiszai árú 12.000—13.000, gyengébb usztatás 9000—10.000, bőrgyapjú 5000 K kilogrammonként. Egyéb gyapjúfajtákban még nincs üzlet.

Nyersbőr. A nyers marhabőr ára már túlhaladta a 9000 K-át, a borjúbőr pedig 13.500 K-án felül áll.

Tej és tejtermékek. Tejes tej 620, tejszín habnak 3000, tejfel 1100—1200 (nagyban 950—1050), tevaj elsőrendű 8000 (nagyban 6700), másodrendű 5300—6000, harmadrendű 4400, tehéntúró 1000 (nagyban 650), juhtúró elsőrendű 2800—3000, másodrendű 2000, juhsajt 3000, ementáli 5500, gróji 3700—3800, trappista 2800—3300 (nagyban 2500—2700) korona kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élő csirke, párja 4000—9000, kacsa kilogrammja 4400, liba kilogrammja 4400, tyúk párja 7000—10.000, tojás darabja 200 korona.

Zöldség és gyümölcs. Zöldbab 380, újborgonya 250, uborka 400—300, savanyított 800, tök 50, gyalult 120, hagyma 160, kalarábé 100, káposzta 200, vörös 400, savanyított idei 700, régi 180, karfiol 900, sóska 150, paraj 250, cékla 180, kel 150, retek 300, paradicsom 900, borsó, hüvelyes 520 K kilogrammonként. Saláta 20—40, csöves kukorica 140, paprika 20—100 K darabonként. Ósziarack 800—1200, sárga 900—1200, alma 700—900, vörte 600—1000, sárga szilva 1400, kékszilva 900, vörös 1000, sárgadinnye 1400—1800, ribizli 900, málna 3000 korona kilogrammonként.

Borpiac. Mult heti jelentésünk óta a borpiac iránya nem változott és magát a piacot tájékoztatás jellemzi. Tényleges eladás elég kevés jött létre és az is emelkedő irányzat mellett. A csekély üzlet oka egyrészt a hírtelen áremelkedéseknek, másrészt pedig a jelenlegi holt szezonnak tudható be, mely holt szezonban más években is a forgalom csak minimális volt.

Idegen pénznemek legmagasabb árai. A deviza központ hivatalos árjegyzése 1923. évi augusztus hó 7-én: Napoleon arany 68.000 K, angol font 88.900 korona, dollár 19.590 K, francia frank 1131 K, német márka 140 f, olasz lira 852 korona, osztrák korona 2785 f, román lei 102 K — f, cseh korona (szokol) 578 K — f, svájci frank 3520 K, szerb dinár 209 K — f, lengyel márka 880 fillér. Zürichben 100 magyar koronáért 003¼ svájci frankot fizettek.

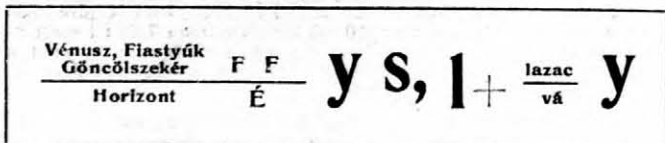
REJTVÉNYEK

1. Képrejtvény.

(Beküldte: Domonkos Sándor, Dorozsmáról.)

2. Belürejtvény.

(Beküldte: Nyaka Lajos, Vásdrosszentgyőrlől.)

3. Betürejtvény.

a	á	á	-b	e	Gyümölcs.
e	e	é	é	h	Világrész.
i	j	k	n	n	Férfi-név.
o	ö	r	r	s	Emlős állat.
s	t	t	v	z	Madár.

(Beküldte: Ifjú Éva Béa, Szabadszentkútyról.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával 35-ik számunkban közöljük.

A 29-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Képrejtvény: **A sirt, hol nemzet sülyed el, népek veszik körül.**

2. Betürejtvény: **Sűrű eső, csöndes eső.**

3. Betürejtvény: **Éjfél előtt éjfél után.**

Megejtették: Boros Béla, Gulácsy István, ifj. Spisák János, Tüzes István, Szijjártó Szabó Benjamin, Soós Lajosné, Borsoz József, Kaszás Ilonka, Szijjártó Péter, Lustyik Zsuzsa, Berger József, Sárossy János, Ujváry Lajos, Máthé László, ifj. Bodnár János, Nagy János, Gombos Mihály, Szücs Lászlóné, Takács Juliska, Varga Imre, Gulácsy Magda és Dénes, Szabó Mihály, ifj. Kint István, Berente Erzsébet.

Jutalomkönyvet nyertek: ifj. Kint István (*Kölesd*), ifj. Bodnár János (*Szendrő*), Soós Lajosné (*Szentes*), Szijjártó Péter (*Süveg*), Berente Erzsébet (*Jáskapáti*).

A 30-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő heti számunkban közöljük.

Főmunkatárs: Buday Barna.

Felelős kiadó: Mező Pál.

Főszerkesztő: Mező Pál.

Felelős szerkesztő: Héjli Imre dr.

Vörösréz pálinkafőző-üstök és

vörösréz mosósüstök raktáron mindenféle kivitelben
Máté András rézműrágyár, Újpest, Károly-
utca 11. Nyugattól B villamossal. Telefon: 140-06.

A Magyar Gazdák Biztosító Intézete

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Igazgatóság: Budapest, Üllői-út 1.

ILIGS R.

puskaműves

Budapest, VIII., Vas-utca 15/b.
Elvállal mindennemű fegyver-
munkákat jó tállás mellett.

A M E G B É K Ü L É S Ú T J A

ELBESZÉLÉS o IRTA: KOPLIK GYULA.

(6. folytatás.)

S mint a végzet kísértett előtte egy kép, amint két szerető, kedves, jóságos tekintet feléje hajlik, csókolják az ő kigyúlt kis orcáskáját s ő mosolyog, csöppnyi kezeivel simogatja a két boldog embert... látja őket ma is, úgy, amint — akkor — valóban látta s amint azóta ezerszer végig-álmodozta az egykori valóságot. Ez a két álomszerű arc tüzelte lelkét lázas kutatásra, hogy megismerje őket, hogy megtudja, kik voltak, hol voltak s hol, miként szakadt életüknek vége?

Tudni akarta, kik azok, kiket nem szűnik meg szeretni, kikre odaadással gondol, akiknek a vére az ő ereiben fut.

Ha bolyongott az emberek között, vizsgálódva nézett az arcokra s kérdezte: hasonlítanak-e rájuk? Vizsgálódásai, amelyek sohasem vezettek eredményre, annyira kiélezték a két szeretőt arc képét emlékezetében, hogy egy rövidke pillantás hasonló arcokra elegendő volt tévedésének megállapítására. Ha ezernyi ember áll előtte, kik mind hasonlítanak szüleire, első pillantásra megismeri közöttük az igazit, mintha egy perccel előtte együtt élt volna velük, közöttük. A végtelen szeretet, mint földöntúli hatalom, csodálatos látással áldotta meg. Látta azt, amit kívánt, a multat, tisztán, határozottan, éles vonalakkal, amit pedig valóságban talán sohasem érzékelt.

A végtelen utak, a meddő keresés s az égető vágy örökték testét, sápasztották arcát s mélyítették azt a két keserű vonást, amely annyira jellemezte ennek az embernek lelki életét.

Miskey Károly egyedül a munkában talált enyhítést szomorúságára. Mások fájdalomának enyhítése, beteg testének meggyógyítása szükségszerű bődítőszer volt számára, mert ilyenkor csak ezekre a szerencsétlenekre gondolt, őket sajnálta s magáról megfeledkezett. De jó is volt nem tudni önmagáról, nem érezni, hogy ő is — egy — s csak másokat látni, kikre, mintha messziről nézett volna...

A betegek rajongtak ezért a hidegtekinetű, sohasem mosolygó, bátorító s azért mégis csodálatosan megnyugtató orvosért. Ha hideg kezét megfoghatták, lázas csókokkal halmozták el s aki szemébe nézett, érezte, hogy meg kell gyógyulnia, nem félt, mert — ez az orvos sem fél, nyugodt, mert hatalma van a halál felett...

VII.

Egyik napon rongyos, szegény öregasszonyt hoztak a kórházba. Testét nehéz betegség szállta meg s lehelletében is száz halál lappangott. A szegény asszonyka megadással, türelemmel viselte el a sors utolsó fájdalmas ütését is. Arca piros volt, mint az életet habzsoló gyermeké, de ez a pirosság égető volt, amely rázta, verejtékezte s fagyasztotta fáradt csenevész testét.

A többi beteg szánakozással nézett a jövevényre:

— Kár volt idehozni, estére már vihetik is! — mondotta az egyik.

A szomszédos ágy betege félve bujt takarója alá:

— Jaj, ha rám ragad a rettenetes betegség! — Őt magát is rázta a láz, de nem akarta hinni, hogy beteg s félt attól, akin meglátszott a halálraitéltek bélyege.

Az új beteg pedig várta a megváltó pillanatot, amely már nem késhetik soká s megszabadítja ettől a szörnyű szenvedéstől, kínzó fájdalomtól.

Miskey Károly, a soros orvos, felment a kórterembe, az új beteghez. Egy pillantás a tűzrózsákra, az elernyedtestre, meggyőzte, hogy itt az emberi tudomány már nem diadalmaskodhatik, a fehér ágyban a halál áldozata vergődik.

Lágyan, simogatóan nyúlt az asszonyka tűzvörös arcához. Mintha azt akarta volna, hogy ez a szenvedésekben megtört emberre érezze talán egyszer s csak utójára, hogy valaki szeretettel közeledik hozzá.

A halállal vívódó asszony arca érintésére ősz fejét az ágya mellett ülő ember felé fordította s felnyitotta szemét. Tekintetében köszönet, hála érzése volt. Nézte az orvos szomorú arcát s azután, mintha régi emlékek képe elevenedt volna fel emlékezetében s mintha ennek az embernek a meglátása megnyugtatta volna, felemelkedett fektéből, az orvos felé nyújtotta kiaszott kezét s csendesesen, boldogan, örömmel ejtette ki a nevet:

— Miskey Károly!...

Az orvos megrendült, amikor nevét ez az idegen asszony kiejtette. A következő pillanatban már ezer gondolat kergette egymást agyában: ki ez a halállal vívódó, honnan ismeri őt... ismernie kell szüleit is... mindent kell tudnia... mindent el kell mondania...!

Úgy érezte, hogy itt a pillanat, amikor lelke megpihenhet s elérheti a célt, amely felé kínzón hajtotta a tudni akarás vágya. Minden vére a fejébe szállt, reszketett s megborzongott az elkövetkezendőkre gondolva: tudni fogja, kik voltak — ők... mi érte — őket...!

Megragadta a csontvázkezeket s rekedten, sürgetően, parancsolóan, soha nem ismert hevességgel kérdezte az előtte fekvőt:

— Ki vagyok én... honnan... ismer... ismeri őket...

De szavai megfagytak ajkán. A beteg feje visszahanyatlott már a párnára, szeme lecsukódott s arca ólomszínűre vált: ajkai körül szakadozottan, gyengén tört fel utolsó erőfeszítése. Ágyánál a halál réme vigyorgott s lelke indulóban volt az új élet felé.

Az orvost elfogta a kétségbeesés s a keserűség, amelyben benne volt a sors végtelen meggyűlölése, a reményről való végső lemondás. Megragadta a halál zsákmányául szánt testet, mintha rettenetes küzdelemre készülne a Kérlelhetetlen s győzedelmeskedni akarna felette. Azután csüggyetegen hanyatlott le ismét az ágyra. Most megint csak orvos volt, aki látta, hogy itt emberi erő már nem hatalmaskodhatik a test életéért.

De az ember, a meggyötört ember, a végtelenül szerető — gyermek — szíve nem tudott megnyugodni, nem tudott megállani most, amikor csak egy lépés még s lelkének nyugalmat talál...

A következő pillanatban ez a szívember s nem a józanul gondolkodó orvos ismét felugrott. Kezét ökölbe szorította, arcán végtelen akarat kifejezése ült. Emberfelettit akart s érezte, ha így tud akarni, akkor el is kell érnie, amit kíván.

A betegek csodálkozóan, megütközve néztek az orvosra, akit még sohasem láttak ilyennek, akinek arcán sohasem ült nyugtalanság, félelem, bizalmatlanság önmagával szemben. De az a rajongás, amellyel vele szemben viselkedtek, mindent önzően, egyoldalúan magyarázott meg előtük: «az orvos» félti betegét s meg akarja menteni az életnek! Ők csak az orvost látták benne s nem hitték, hogy lehetnek pillanatok, amikor az orvos — csak gyámoltalan ember, csak szív és semmi sincs benne a hideg, a józan, a gondolkodó, számító értelemből.

Miskey Károly tehetetlenül, kétségbeeséssel, de szörnyű akarással állott a beteg mellett. Érezte, hogy ennek a végsőket lihegő asszonynak nem szabad meghalnia — még nem szabad kiszerveniednie. Akarta, hogy éljen még, szőljon még hozzá, de tenni nem tudott semmit — mert most nem volt orvos.

A legbiztosabb tőkebefektetés

Kereskedők, iparosok, földbirtokosok, bérlők, háztulajdonosok, vállalkozók, tőkésék stb. bankunk útján kockázatmentesen a legelőnyösebben gyümölcsösztet-hetik magyar korona összegekben elfekvő készpénzüket.

A nálunk gyümölcsösztetésre elhelyezett készpénztökeket a legjobban megalapozott bank-s iparvállalati részvények ellenében heti kölcsönként folyósítjuk, a nyújtott hitel biztosítására szolgáló részvénymennység napi árfolyamértékének csupán harminc-harmincöt százalékgig eszközzöldő megterhelése és a hitelt felvevői — kötelezvényen alapuló — teljes vagyoni szavatossága mellett.

Három-négyszeres zálogjogi biztosítékra kihelyezett s hétről-hétre esedékes ily készpénztökek után az elérhető övedelem mindenkor:

évenként 8% kamat,
évenként 16% bankjuttalék,
évenként 24% folyószámlajuttalék és rendszerint:

hetenként 2%, 3%, 4%, 5% és 6% között váltakozó folyósítási jutalék.
Összkezelési költségeink heti 1/8%.

A bankunk útján ily módon kihelyezett készpénztökeket kívánságra — minden előzetes felmondás nélkül — bármikor egészben és azonnal visszafizetjük.

RÓTH BANK

Budapest, Vilmos császár-út 45.

Alapítási év: 1906.

Hungária-drótfonatok

a legelőnyösebbek és legtökéletesebbek

Haideker Sándor

sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyára
Budapest, VIII. ker., Üllői-út 48/27. szám.
Árjegyzék ingyen és bérmentve!
Rozsdásodás ellen kétszer kátrányozott fűskés-sodrony kilója 400 korona.

Hangszerek és gramofonok
engedélyes árban
HANGSZER-OTTHON
Fekete Mihály-nál
Budapest, József-körút 9. szám.

HARANGOKAT

tiszta harangérből pontos hangolással leggyorsabban önt és szállít az Országos Harangszakértői Bizottság felügyelete mellett a

HARANGMŰVEK R.T.
„ECCLESIA” ALAPÍTÁSA
BUDAPEST, IV., IRÁNYI-UTCA 27.

A „HANGYA” szövetkezet tagjai megbízható jóminőségű árút a legelőnyösebb árban vásárolhatnak a

„HANGYA”
vidéki szövetkezeteiben.

KAPHATÓK: vászon, karton, kanavász, zephír, szövet, kész férfi- és női-ruha, kendő, harisnya, cérna, pamut, szabókellékek, valamint mindennemű rövid-, kézmű-, konfekció- és díszműárúk. 4

Ha ingatlant venni vagy eladni óhajt, forduljon bizalommal hozzám; minden előleg nélkül, szorosan megállapított jutalékért eléri a leggyorsabb lebonyolítást

KISS LAJOS, Budapest, IX., Lónya-u. 19.

PÁLINKAFŐZŐ

és egy darabból Kalapált

vörösréz mosó- és lekvárfőző-üstök legjutányosabban kaphatók

NAGYIGNÁC cégnél
Budapest, Károly-körút 9. szám.
Alapított 1884. Telefon: József 115-14.

Pálinkafőző- és mosóüstök vörösrézből. RÉZGÁLIC - RAFFIA - RÉZKÉNPOR
szab. Balaton-, Turul- és Vermoral-rendszerek

szőlőpermetezők
szénkénezők, hűti és egykezes képporozógépek a legelőnyösebb gyáriáron beszerezhető

SZONTÁGH PÁL részvénytársaság (Céglőnök Terényi Samu)
Budapest, IX., Üllői-út 10. sz.

Ekék, ekealkatrészek, boronák, kapáló ekék, fűkaszfűlők,

marokrakó és kévekező aratógépek, lógerelyék, kézi-járgányosok, motoros- és gőzszéplőkészletek, szecskavágók, répavágók, daráló, merzsolók s minden egyéb gazdasági gép és szerzemény a

„HANGYA” mezőgazdasági gépszármazásánál szerkezethetők be legjutányosabban.

Dr. Héray Andor

Orsz. Földbirtokrendező Biróság által engedélyezett ingatlanforgalmi és üzletértékesítő irodája
Budapest, IX., Rákos-utca 11., földszint I.
Törv. bej. cég. (Cégvezető: Daniel Nándor.)

MRAVKÓ JÓZSEF
puskaműves és fegyverkereskedő
Budapest, VII., Károly-körút 9. sz.

Elvállal: mindenféle fegyver javítását, átalakítását és felújítását. — Elad: elsőrendű gyártmányú golyós, sörétes, ismétlő és automata vadászfegyvereket. — Legjobb minőségű mindennemű golyós, sörétes töltények, löszerek.

Szakorvos rendelő vér- és nemibetegék részére. Ezüst salvarsan-oltás!
Rendelés egész nap.
VII., Rákóczi-út 32. sz., I. em. 1. (Rókussal szemben.)

BRILLIÁNSOKAT,
gyöngyöket, régiségeket bárkinél drágábban vesz

Székely Emil Király. Tel.: József 105-35-51. (Teréz-templom m.)

KERÉKPÁR ALKATRÉSZEKET
friss külső-belső gummikat, láncok, pedálokat nagyban gyári árban

Javításokat, nikkelezés és zománcolásokat mérnökünk felügyelete alatt készítenk.

LÁNG J. és FIA
Budapest, József-körút 41. sz.

Pálinkafőzőüstöket, mosóüstöket és tejgazdasági üstöket
stb. vörösrézből, elsőrendű kivitelben raktárról szállít, központi és mezőgazdasági szeszfőzdeket szakszerűen berendez:

Godra Sándor és Fia
rézművesüzeme, Budapest, Gróf Haller-utca 4. sz. Nagyvásártér közelében. Telefon: József 50-12.

SZÖVETKEZETEK FIGYELMÉBE!

Elsőrendű színbőrből készült férfi-, női-, gyermekcipők, box-, sevro- és zsíros-bőrből a legjutányosabb napi árakon szerkezethetők be a

„HANGYA” CIPŐOSZTÁLYÁNÁL.

MUNKÁSCIPŐK NAGY VÁLASZTÉKBAN.